

حدیث روز:

پیامبر اسلام (ص): در طلب دنیا معتدل باشید و حرص نزنید، زیرا به هرکس هرچه قسمت اوست می‌رسد.

واحه:

مزرع سبز فلک دیدم و داس مه‌نو یادم از کشته‌خویش آمدو هنگام درو

اوقات شرعی:

اذان ظهر: ۱۷/۴۹ غروب آفتاب: ۱۶/۵۸
اذان مغرب: ۱۷/۱۷ نیمه‌شب شرعی: ۲۳/۰۶
اذان صبح (فردا): ۵/۱۴ طلوع خورشید(فردا): ۶/۴۰

پیش‌بینی آب و هوا دوشنبه

تهران

اهواز

ایلام

اصفهان

بندرعباس

تبریز

رشت

زنجان

■ روزنامه فرهنگی، اجتماعی صبح ایران ■ صاحب‌امتیاز: سازمان صداوسیماى جمهوری اسلامى ایران ■ مدیر مسؤؤل: مهدى عرفاتى

شنبه ۲۴ آبان ۱۳۹۹ | ۲۸ ربیع الاول ۱۴۴۲ | صفحه ۱۰ | سال بیست و یکم - شماره ۵۸۰۲ | استان تهران و البرز ۲۵۰ تومان - دیگر استان ها ۱۵۰۰ تومان | Saturday - November 14, 2020

■ شایه ۳۵۱۷۳۵-ISSN ۳۶۳۷۰
■ پایگاه اطلاع‌رسانی: www.jamejamdaily.ir
■ پست الکترونیکی: info@jamejamdaily.ir

■ چاپ: چاپخانه روزنامه جام‌جم

■ تهران، بلوار میرداماد، جنب مسجد الغدیر، شماره ۱۱۹
■ تلفن: ۰۲۱-۲۳۰۰۴۰۰۰ | دوزنگار تحریریه: ۲۲۲۶۶۲۵۴
■ سازمان‌شهرستان‌ها: ۴۵۸۹۷۰ | کدپستی: ۱۹۱۱۶۱۴۱۳
■ مورمشترکین: ۴۴۰۰۲۹۳۰ | سازمان آگهی‌ها: ۴۹۱۰۵۰۰۰۰۰۰
■ شماره پیامک: ۰۱۱۴۴۰۰۳۰۰۰ | روابط عمومی: ۲۲۲۶۶۲۴۲

امروز در تاریخ:

■ تصویب قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران از سوى مجلس خبرگان (۱۳۵۸ش)

■ درگذشت علامه سیدمحمد حسین طباطبائی (علامه طباطبائی) فقیه و مفسر قرآن و صاحب تفسیرالمیزان (۱۳۶۰ش)

■ مرگ فریدریش هگل، فیلسوف معروف و نظریه‌پرداز بزرگ آلمانی(۱۸۳۱م)

حکمت ۵:

■ دانش، میراثی گرانبها و آداب، زیورهای همیشه تازه و اندیشه، آینه‌ای شفاف است.

تلنگر پنجره طبقه پنجم

علیرضا راقتی

■ «چی می‌گی؟ باورم نمی‌شه! یعنی از وقتی آوردیمش اینجا، همین‌جوری آروم نشسته؟»

مرد دیلاق سیبل قیطانی وقتی اینها را می‌گفت، من یستم به او بود. نشسته بودم لب پنجره‌ای که از طبقه پنجم رو به دریا باز می‌شد. امانی توانستم چهره‌اش را تصور کنم. همیشه وقتی هیجان زده می‌شود چشم‌های وقزده تخم‌مرغی‌اش چند میلی‌متر از حدقه می‌آید جلوتر و روی دماغ استخوانی‌اش چین می‌افتد. همه وقت‌هایی که از لوله‌های آب مرکز تهران سراغت را می‌گرفتم، می‌رسید بالای سرم و همین شکلی می‌شد؛ «پاز که زده به سرت پدرجان. بابا از سن و موی سفیدت خیالت بکش. خسته‌ام کردی دیگه. تا ازت غافل می‌شیم ی‌پاره افتادی از در بری بیرون یا اومدی چشم‌ت رو گذاشتی لب شیر آب. چی می‌خوای ببینی؟ بیا یه بار آچار بیارم برات بازش کنم ببینی توی این شیر و لوله لعنتی هیچی نیست.» بعد همین‌طور که به غردنش ادامه می‌داد از در می‌رفت بیرون و صدایش به کاشی‌های دیوار راهرو می‌خورد و اگو می‌گرفت و هی کمتر می‌شد؛ «به خاطر دوزخ زده شاه‌ی خودمون رو اسیر کردیم. دیوونه شدم دیگه. چند وقت دیگه باید بگم خودم رو هم توی همین تیمارستان بستری کنن.»

زن پرستار مرکز رامسر به مرد سیبل قیطانی که از مرکز تهران آمده بود که سراغم را بگیرد، اطمینان داد حال خوب است و گفت اصلا حرف‌های او را باور نمی‌کند. گفت این پیرمرد از وقتی آمده اینجا همین‌طور آرام نشسته کنار پنجره و بیرون را نگاه می‌کند. اصلا آزارش به کسی نمی‌رسد طفلی! از سوختن دماغ استخوانی مرد تهرانی دلم خنک شد، اما از کلمه «طفلی» خوشم نیامد. به هر حال چه اهمیتی داشت؟ بگذارد بزنند توی سرو و کله خودشان. من مثل هر روز پشت پنجره منتظر نشسته بودم که مثل هر روز غروب آمدی. از وقتی آمده‌ام اینجا هر روز غروب از دریا برمی‌گردد و لب ساحل شن‌های روی دست و پایت را می‌تکانی و می‌آیی پیشم. همان‌طور که ۲۰ سال پیش قول دادی و یک روز صبح گفتی می‌روم دریا و غروب برمی‌گردم. از وقتی آمده‌ام مرکز رامسر هر غروب می‌بینمت که برمی‌گردد.

■ طاهره آشنایی روزنامه‌نگار

«لغت‌نامه معین، کلمه «علامه» را دانشمند و بسیار دانا معنی کرده است. در تصور ما دانشمند کسی است که زندگی ویژه‌ای دارد و از همه دقایق زندگی‌اش استفاده می‌کند برای کشف و پیدا کردن آنچه در هستی پنهان است و به چشم ما نمی‌آید. علامه طباطبایی که امروز سالروز درگذشتش است، مردی بسیار دانا بوده که همه عمر تفکر کرده تا به حکمت دست پیدا کند و تفسیر المیزان ثابت می‌کند به آنچه می‌خواسته رسیده‌است. حکیمان و دانشمندان به نظر ما دست نیافتنی هستند و به سادگی نمی‌توان به آنها دسترسی پیدا کرد. اما به گفته آقای سید محمد صادق قاضی طباطبایی، پسر عموی علامه طباطبایی، این دانشمند در دسترس بوده برای آنها که در پی حکمت و دانش بودند. شاگردان زیادی داشته‌که از میان آنها می‌توان به آیت... خامنه‌ای، شهید مطهری، شهید بهشتی و آیت... هاشمی‌رفسنجانی اشاره کرد.

اما نکته مهم درباره زندگی علامه طباطبایی شاید این باشد که ایشان همه عمر را در فقر گذراند. از کودکی تا بزرگسالی. برای خودش قواعدی داشت که مهم‌ترینش این بود که یک ریال از پول خمس و زکاتی را که به دستش می‌رسید خرج زندگی خودش نمی‌کرد و آن را به نیازمندان می‌داد فقر باعث شد او در ایام جوانی که برای تحصیل به نجف رفته بود به تبریز برگردد، چون نمی‌توانست برای همسر و خانواده خود خانه بگیرد یا مخارج آنها را تأمین کند. به ایران برگشت و ۱۰ سال از تحصیل عقب ماند.

■ بازمانده‌از تحصیل

قاضی طباطبایی درباره کودکی علامه طباطبایی می‌گوید: ولادتش در محله شادآباد تبریز بود. پدرش را در پنج سالگی از دست داد و مادر در ۹ سالگی. یعنی در کودکی یتیم کامل شد. به اتفاق برادرش آقا سید محمد حسن الهی طباطبایی که او هم از بزرگان بود تحت تربیت آیت... آقا سید

ارادت به همسر

مرحوم علامه طباطبایی احترام زیادی برای همسر و دخترانش قائل بود؛ دو دختر و دو پسر. آقا سید نورالدین و آقا سید عبدالباقی پسران ایشان بودند. عبدالباقی با آقا سید مصطفی خمینی باجناب بودند و هر دو داماد آیت... آقا مرتضی حائری بودند که پلی بود در تقوا و پسر آیت... حائری مؤسس مدرسه فیضیه بود. همسر علامه طباطبایی نقل می‌کند، علامه همیشه می‌گفت که حجم زیادی از تفسیر المیزان را مدیون همسر هستم. در خانه‌شان دو اتاق داشتند که یکی از آنها در اختیار علامه بود و در همین اتاق تفسیر المیزان را می‌نوشتند. همسر اول ایشان قمرخانم نام داشت. زمانی که ایشان فوت کرد من به یاد دارم از تشییع جنازه که برگشتیم منزل، علامه گریه می‌کرد. این را هم بگویم که ما پیش از این گریه علامه را فقط در مراسم روضه‌خوانی امام حسین (ع) دیده بودیم. ایشان در محلی نشسته بود که همسرش در آنجا می‌نشست. علامه امینی به علامه نزدیک شد و گفت، شما تفسیر سوره قیامت را نوشته‌اید چرا اینقدر محزون هستید؟ علامه طباطبایی در پاسخ گفتند: اول که در محلی که همسر می‌نشست، نشستم که جای خالی ایشان را نبینم و دوم این‌که هر برکتی که پیدا کردم مدیون همسر هستم. ایشان تفسیر المیزان را تقدیم کرده بود به همسرش که پدر را به خواب دید که می‌گوید، چرا همه ثواب المیزان را به همسرت تقدیم کرده‌ای پس ما چی؟ بعد از فوت همسر اول با دختر آقای روزبه ازدواج کرد که آقای روزبه از موسسین مدارس علوی بود. از همسر دومش که در قید حیات هستند و بیمار، فرزندی ندارند. علامه طباطبایی بسیار خوش‌چهره بود که این میراث پدر بود. چشمان‌شان بسیار شفاف بود به گونه‌ای که نمی‌توانستی به چشمان ایشان نگاه طولانی مدت داشته باشی. آرامش ایشان بی‌نظیر بود. از جوانی سیگار می‌کشیدند؛ سیگار هما. وقتی بیمار شدند، پزشکان گفته بودند که نباید سیگار را ترک کنند چون بدنشان به نیکوتین عادت کرده اما باید کم بکشند. خوشنویس بودند و شعر هم می‌گفتند. عالم بی‌نظری بودند و متأسفانه جوانان امروزی ایشان را کم می‌شناسند. به نظرم با شناخت سبک زندگی ایشان و روحیاتی که داشت، راه روشنی می‌توان برای زندگی ترسیم کرد.

گفت‌وگو با سید محمد صادق قاضی طباطبایی درباره زنده‌یاد علامه طباطبایی

فقر عاشق

محمد باقر قاضی طباطبایی، پدر اولین امام جمعه تبریز که شهید شد، قرار می‌گیرد. درس ابتدایی را در مدرسه طالبیه تبریز سپری کرد. آن زمان درس ابتدایی قرآن، گلستان، بوستان، انوار سهیلی و... بود. در سال ۱۳۴۴ شمسی برای تحصیل عازم نجف شد به اتفاق جمعی از جمله برادرش و مرحوم آیت... آقا سید حسین طباطبایی، وقتی به نجف رفت همراهان ایشان در حجرات مدرسه به خصوص مدرسه قوام ساکن شدند. علامه طباطبایی چون متاهل بود در نجف خانه‌ای اجاره کرد، اما با مشکلات معیشتی مواجه شد به گونه‌ای که نمی‌توانست اجاره خانه بدهد. همسر ایشان از نزدیکان آیت... آقا سید علی قاضی بود. مشکلات معیشتی باعث شد سال ۱۳۱۴ علامه طباطبایی به تبریز برگردد و نزدیک به ۱۰ سال در همان منطقه شادآباد به زراعت پرداخت که همیشه از این دوره به دوره‌ای یاد می‌کرد که به بطالت گذشت. بطالت نه به معنی بیکاری و بیعاری بلکه به این معنی که از تحصیل علم بازماند.

■ یافهم‌یامرگ

از علامه طباطبایی نقل است اوایل تحصیل هر چه می‌خواندم چیزی نمی‌فهمیدم. یک روز به خداوند عرض کردم، خدایا یا فهم یا مرگ. همین باعث شد انوار الهی به ایشان برسد و فهم و درکشان وارد فاز دیگری شود. ایشان همه مرادات با اله غیر علم را به صفر رساند و شبانه‌روز بیشتر از شش ساعت نمی‌خوابید و مدام در حال تحقیق و مطالعه بود. وقتی بار دوم به نجف رفت درجه اجتهاد گرفت و به قم برگشت و در کوه پنجال قاضی، خانه‌ای بسیار مقطر اجاره کرد که دو اتاق داشت. ایشان با مرحوم آیت... خمینی (ره) همسایه بودند. در همین زمان تدریس در مسجد سلماسی را شروع کرد که امام راحل هم در همین مسجد درس می‌داد. ایشان درس اخلاق و مرحوم علامه تفسیر و فلسفه درس می‌داد که مورد نقد هم بود و برخی از آیت... ها ایراد می‌گرفتند که تفسیر فقط در اختیار معصوم است و فلسفه هم مخصوص یونان است و شما چرا باید درباره

فلسفه صحبت کنید. برخی از کلاس‌های ایشان تعطیل شد همچنان که برخی از کلاس‌های اخلاق امام خمینی (ره) که در مدرسه فیضیه برگزار می‌شد، تعطیل شد. علامه طباطبایی بعد از برگشت به قم شاگردان بزرگی را تربیت کردند بیشتر آنها از شخصیت‌های مؤثر در انقلاب و بعد از پیروزی انقلاب اسلامی بودند که از میان آنها می‌توان به شهید بهشتی، شهید باهنر، شهید مطهری، مرحوم علامه حسینی و... اشاره کرد که آقای دینانی هم از شاگردان ایشان است که بحمد... در قید حیات هستند.

■ کرامات‌علامه

مرحوم علامه از جوانی اهل عرفان، حکمت و دانش بود اما اینها هرگز ایشان را مغرور نکرد و چنان می‌زیستند که اگر کسی ایشان را در کوهی و خیابان می‌دید تصور می‌کرد طلبه‌ای ساده است. من سال ۱۳۴۳ زندان قصر بودم و هم‌بند آیت... طالقانی و مرحوم بازرگان و دکتر سخابی. پدرم به همراه علامه طباطبایی به ملاقات من آمدند. زندان قصر یک در بزرگ داشت به سمت خیابان که هنوز هم هست و یک در کوچک داشت و افرادی که برای ملاقات می‌آمدند از این در باید وارد می‌شدند تا تفتیش بدنی شده و بعد وارد بندها شوند. پدرم متوجه می‌شود که یک طلبه جوان مقداری از اعلامیه‌های امام (ره) را همراه دارد. به او می‌گویند این‌کار خطرناک است. پدرم اعلامیه‌ها را از طلبه جوان می‌گیرد و می‌گوید اگر قرار است کسی بازداشت شود، بهتر است من باشم. علامه طباطبایی هم شاهد این ماجراست. نوبت تفتیش به پدرم که می‌رسد، مامور بدون این‌که ایشان را تفتیش کند اجازه عبور می‌دهد. بعدها که پدرم فوت کرد و ما نوشته‌های ایشان را می‌خواندیم به یک مطلب رسیدیم که ایشان نوشته بود باور دارم که این مصونیت یکی از کرامات همراهی با علامه طباطبایی بوده است. مرحوم علامه دانشمند بزرگی بودند اما همه عمر را صرف تفسیر قرآن کردند و وارد فعالیت اجتماعی نشدند و گرنه ایشان بزرگ‌ترین مجتهد زمان خود بودند. اواخر عمر به بیماری پارکینسون و آلزایمر دچار شدند. آیت... حسن جوادی‌آملی که از شاگردان ایشان بود، در خاطره‌ای ذکر کردند وقتی از ایشان درباره یک آیه قرآن سوال کردند، مرحوم علامه، آیه مورد نظر را به یاد نیاوردند. ایشان صاحب کرامت و بزرگی بود اما وقتی بیمار شدند، مرضی را حکمت خداوند دانستند و به نظرم خودشان نخواستند که از کرامات برای رفع بیماری استفاده کنند و گرنه برای ایشان درخواست شفا و اجابت آن از طرف خداوند کار دشواری نبود. ایشان که قرآن را در ۲۰ جلد به زبان عربی تفسیر کرده بودند حتما مرتبت بالایی نزد صاحب قرآن داشتند اما تقدیر خداوند را قبول کردند.

پاسخ روابط عمومی صداوسیما

به رخشان بنی‌اعتماد

اداره کل روابط عمومی سازمان صداوسیما در پاسخ به مطالب مندرج در نشریات مبنی بر اعتراض رخشان بنی‌اعتماد در مورد پخش نشدن تیزر تلویزیونی فیلم «زیر پوست شهر» جوابیه‌ای صادر کرد. در بخشی از این جوابیه نوشته شده: خانم بنی‌اعتماد در فیلم زیرپوست شهر ضمن بزرگنمایی مشکلات جامعه به‌طور آشکار به ارگان‌های مختلف از جمله صداوسیما توهین کرده و بالاتر از آن انتخابات را که برگزاری مرتب و آزاد آن از افتخارات نظام مقدس اسلامی است، زیر سوال می‌برد. پخش بی‌ضابطه و بی‌حساب و کتاب آئونس فیلم‌های مبتذل و کوجه‌بازاری در این فیلم اهانت به سینماگران است... لازم به یادآوری است صداوسیما تیزر فیلم‌های سینمایی را که موفق به کسب پروانه نمایش از وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی شده‌اند در چارچوب ضوابط پخش سازمان و با توجه به آیین‌نامه‌های بازبینی آگهی‌ها پخش می‌کند. (صفحه ۳)

بارش برف سنگین در ماسال

رشت، خبرنگار جام‌جم: بارش برف در ارتفاعات منطقه ماسال رمه‌داران را غافلگیر و آنها را مجبور به کوچ کرد.

در ارتفاعات آلاله پشته و شاه معلم این منطقه نزدیک به یک متر برف بارید و هم‌زمان با کوچ پاییزی رمه‌داران آنها را دچار مشکل کرد و بخشدار بخش مرکزی ماسال برای رفع مشکلات رمه‌داران خواستار کمک شد. کمبود علوفه یکی از مشکلات رمه‌داران ماسال است. در این منطقه بیش از ۱۳۰ هزار راس دام نگه‌داری می‌شود که هر سال بیشتر از ۵۰۰۰ تن فرآورده‌های دامی تولید و به بازار مصرف می‌فرستد. (صفحه یک)

دموکرات‌ها به قوه‌قضاییه متوسل شدند

انتخابات آمریکا همچنان در هاله‌ای از ابهام قرار دارد و دولتمردان آمریکایی در آستانه یک رسوایی انتخاباتی قرار دارند.

حزب دموکرات آمریکا از پلیس فدرال این کشور، اف‌بی‌آی خواسته روی تعدادی از برگه‌های اخذ رای که در آنها به نفع بوش تقلب صورت گرفته و برای رای‌گیری به سیاه‌پوستان طرفدار ال‌گور در میامی داده شده، تحقیق و بررسی کند.

به گزارش خبرنگاری فرانسه مسؤولان جناح دموکرات این مساله را فساد سازمان یافته ذکر کرده و گفته حدود ۱۷ هزار برگ اخذ رای در میامی از قبل به نفع جورج بوش، نامزد جمهوریخواه علامتگذاری شده بود. در همین حال وارن کریستوفر یکی از مشاوران ال‌گور اعلام کرد: تعیین نتیجه نهایی این انتخابات چند روز تا چند هفته دیگر صورت می‌گیرد. قرار است یک قاضی فدرال میامی این شکایت رسیدگی کند. (صفحه ۱۳)

